

מעשרה נכנס אחד

הביקוש גדול: כיצד הצליחה המכינה הקדם-צבאית בלוד להפוך לאבן שואבת לבחורים שרוצים ללמוד דווקא שם? סודו של שילוב מוצלח, דרישות גבוהות והרבה משפחתיות

יוסף ארנפלד

כאלו שמחפשים לימוד מנותק מהמציאות. המטרה היא לחבר בין אמונה ופנימיות ובין יוזמה ואחריות בשטח.

אריאל טולדנו: "פה הלו"ז מטרופ, כל הזמן קורה משהו. לוקחים אותנו לקצה בנל תחום: בלימוד תורה - אני באמת לומד גמרא לעומק; בהכנה לצבא - הובלתי מסע חוף לחוף"

בעיניו של הרב חזן, הדמות שמבטאת את השילוב הזה יותר מכול היא דמותו של סמ"ר עמית בונצל הי"ד, גיבור מלחמת התקומה, לוחם וסמל מחלקה בסיירת צנחנים שבחטיבת הצנחנים, שנפל בקרב במרכז רצועת עזה. "עמית היה אדם של קודש שפעל בתוך עולם של חול. הוא ההשראה שלנו", הוא אומר ביראת כבוד. בנקודה הזו, בין הזיכרון של הנופלים לגבורת הפצועים, בין בית המדרש לרחובות לוד, המכינה החדשה כבר מזמן אינה רק תחנת מעבר לצבא. היא הסדנה שמעצבים בה את עמוד השדרה של החברה הישראלית.

מן הקצה עד הקצה

התחושה הזו, של שבירת שגרה מתמדת, היא מה שמושך אל המכינה צעירים כמו אריאל טולדנו, תלמיד שנה א'. בעיניו המכינה בלוד הייתה התשובה המדויקת בחיפושים הקדחתניים של כיתה י"ב. "בשמינית חיפשתי הרבה מסגרות, הייתי גם בשיבות, והאמת? היה לי קצת משעמם", הוא מודה בכנות. "חיפשתי מקום שהלימוד בו לא יהיה רק רגיל, שהספורט בו לא יהיה רק פה ושם".

במכינה החדשה בלוד הוא מצא קצב אחר לגמרי. "פה הלו"ז מטרופ, כל הזמן קורה משהו. לוקחים אותנו לקצה בכל תחום: בלימוד תורה - אני באמת לומד גמרא לעומק; בהכנה לצבא - הובלתי מסע חוף לחוף ביומיים; ובאחריות - אנחנו אלו שמחזיקים את המכינה על הכתפיים. אבל מעל הכול אנחנו פשוט משפחה. משפחה שדוחפת אותך לקצה היכולת שלך". השילוב בין חמימות משפחתית לדרישות בלתי מתפשרות יצר ביקוש חסר תקדים. המכינה החדשה בלוד מקפידה לשמור על מספר חניכים מצומצם כדי לשמר את האיכות והקשר האישי, וזה הופך את תהליך הקבלה למאתגר במיוחד: נכון להיום על כל מקום פנוי במכינה מתמודדים כעשרה מועמדים.

במקום שהאחריות עוברת בו מהמדריכים לחניכים והתורה פוגשת את רחובותיה המורכבים של לוד ואת הדיונות של סדרות השטח, נדמה שצומח דור שלא רק מדבר על הנהגה אלא פשוט מתחיל לנהוג.

בכל ליל שבת מהמרפסת שלו רוקדים בחולצות לבנות וציציות בחוף, מספר תורג'מן. "הוא אמר שזה מעורר יראה. אין כאן אלימות אלא נוכחות, זהות, עוצמה שקטה". המכינה פועלת במסגרת עמותת לודאים, שסיסתמה המחייבת היא Make Lod Great Again, ופעילותה כוללת התנדבות בקהילה, עזרה לקשישים ומיזמים של חסד. "אנחנו מאמינים בחיזוק של לוד באמצעות עשייה חברתית עמוקה", הוא מוסיף.

כשאני שואל את הרב חזן מה הוא מחפש במועמדים שיאיישו את המחזורים הבאים, הוא חוזר לשאלת החיבור בין העולמות. "אנחנו מחפשים חבר'ה שמסוגלים לחיות עולם של קודש ועולם של חול בלי לראות ביניהם סתירה", הוא מדגיש. "לא כאלו שמחפשים רק עשייה פיזית בלי עומק, ולא כאלו שמחפשים רק עומק בלי עשייה פיזית".

ולהשתקם. חזרתי לכאן כדי להעביר לדור הניצחון מעט מהטוב שזכיתי לו".

השליחות של המכינה אינה עוצרת בשער הבסיס; היא מתחילה כבר ברחובות שמסביב. המכינה שוכנת בלב שכונת רמת אשכול בלוד, שכונה שכ-70% מתושביה ערבים, מקום שנצבר בו כמה מהזיכרונות הקשים של פרעות שומר חומות. בעיני רועי תורג'מן, תלמיד שנה ב', הנוכחות של התלמידים במרחב הזה היא אידאולוגיה חיה.

"אחד השכנים היהודים סיפר לי שהוא רואה אותנו

בלב שכונת רמת אשכול בלוד, בין המולת הרחוב המעורב לשקט של בין הערביים, צומח דגם חדש של מנהיגות ישראלית. אומנם שוק המכינות הקדם-צבאיות ב-2026 נראה לעיתים רווי, אך המכינה החדשה בלוד מצליחה לעורר סביבה דיבור חריג: ביקוש שובר שיאים, לו"ז אינטנסיבי שאינו יודע מנוח ומבנה ארגוני שהמילה סמכות מקבלת בו פרשנות חדשה לגמרי.

"אם נסתכל על המפה, נראה שרוב המכינות הדתיות נוטות לסגל לעצמן סגנון ישיבתי, הרבה מאוד לימוד תורה, ואילו המכינות החילוניות הולכות חזק לכיוון של שטח וסדרות חוף", מסביר ראש המכינה הרב מרדכי חזן. לדבריו, הסוד טמון בזיהוי הצורך של הדור הנוכחי: "גילינו שיש המון חבר'ה שמחפשים גם וגם. הם לא רוצים לוותר על עומק יהודי ותורני, אבל הם רעבים לשבועות נושא ולסדרות שטח כמו במכינות הכלליות. בשבילם בנינו לו"ז שמשלב בין העולמות, והם פשוט עפים על זה".

הקצב במכינה מזכיר דופק פועם: כל חודש מחולק לשלושה מקצבים ברורים. השבועיים הראשונים מוקדשים לבית המדרש - בניית עמוד

הרב מרדכי חזן: "גילינו שיש המון חבר'ה שמחפשים גם וגם. הם לא רוצים לוותר על עומק יהודי ותורני, אבל הם רעבים לשבועות נושא ולסדרות שטח"

שדרה של אמונה, גמרא ובניין אישיות. בשבוע השלישי עוברים ל"שבועות נושא" - צלילה לסוגיות של זוגיות, משפחה וכלכלה דרך סדנאות חשופות שבהן "משתפים, צוחקים ובוכים", כלשונם של הרב חזן. את החודש חותם שבוע חוף אינטנסיבי הכולל סדרות מילוט, הישרדות ומפגשים עם החברה הישראלית מקצה לקצה.

ואולם מעבר ללו"ז החידוש האמיתי טמון באמון. במכינה בלוד המושג ניהול עצמי אינו סיסמה אלא פרקטיקה יום-יומית קשוחה. "החניכים בונים בעצמם את הסדרות", מתאר הרב חזן, "זו אחריות משוגעת. אם חניך לא הזמין אוטובוס, אין איך לחזור. אם הוא לא דאג לאוכל, כולם נשארים רעבים. זה הסוד הגדול: אנחנו נותנים להם להוביל את הנהלים, את המטבח ואפילו את המיונים למחזור הבא. כשאדם מקבל עליו אחריות, הוא

